

UCHWAŁA NR XXXVIII/262/22
RADY GMINY BIESIEKIERZ

z dnia 31 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Biesiekierz na lata 2022 – 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, poz. 1834) oraz art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r. poz. 1119, poz. 2469, z 2022 r., poz. 218 i poz. 24) oraz w związku z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 i z 2021r., poz. 2460) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Biesiekierz na lata 2022 – 2025 stanowiący część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Biesiekierz, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XIII/96/19 Rady Gminy Biesiekierz z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Biesiekierz na lata 2020-2022.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XXXIV/230/21 Rady Gminy Biesiekierz z dnia 25 listopada 2021r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Biesiekierz.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r.

Przewodnicząca Rady Gminy

Anna Bejnarowicz

**Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Biesiekierz na lata 2022 - 2025
Wprowadzenie**

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Biesiekierz na lata 2022 – 2025, jest dokumentem stanowiącym podstawę podejmowanych działań w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii na terenie Gminy Biesiekierz i stanowi katalog przedsięwzięć będących zadaniami własnymi gminy, w obszarze zagadnień społecznych, które będą realizowane w latach 2022 - 2025.

Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zadań wynikających z Narodowego Programu Zdrowia, wyniki „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Biesiekierz” oraz ogólnopolskie wyniki badań naukowych.

I. Podstawa prawna

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii jest realizacją art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, stanowiącym, iż „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin”. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) (uchylony)
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Ponadto art. 4¹ ust. 2 cytowanej ustawy stanowi iż:

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

2a. Gminny program, o którym mowa w ust. 2, sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

II. Diagnoza problemów z zakresu uzależnień w Gminie Biesiekierz

Podstawą, poza ustawą o wychowaniu w trzeźwości, do określenia kierunków działań w niniejszym Programie jest cyklicznie opracowana „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Biesiekierz”. W niniejszym programie umieszczono wybraną część owego opracowania dotycząca problemu alkoholu i przemocy w Gminie Biesiekierz. Diagnoza taka aktualizowana jest minimum co cztery lata. Ostatnia aktualizacja wykonana była w 2020 roku.

Problemy społeczne w opinii dorosłych mieszkańców gminy Biesiekierz

W celu poznania opinii dorosłych mieszkańców gminy Biesiekierz na temat problemów społecznych, jakie występują na tym terenie, przeprowadzono ankiety w czwartym kwartale 2019 roku. Wzięto w nim udział łącznie 165 mieszkańców gminy Biesiekierz, jednak część z nich (11 osób) wypełniło wyłącznie jedną z dwóch przygotowanych ankiet, wobec czego zebrano 165 ankiet na temat przemocy w rodzinie oraz 154 ankiety na temat używek oraz problemów społecznych gminy. W badaniu wzięło udział 78% kobiet oraz 22% mężczyzn. Największą część badanych stanowiły osoby w wieku 35-44 lata (22%). Drugą pod względem liczności grupą były osoby w wieku 45-54 (20%). Procent osób ankietowanych w wieku 25-34 lat wyniósł 16%; podobnie liczna była grupa ankietowanych w wieku 55-64 lat (21%). Mniej liczni byli badani w wieku 18-24 lat oraz powyżej 65 roku życia (grupy te stanowiły kolejno: 8% oraz 14% wszystkich badanych). W prezentowanej grupie 49 osób miało wykształcenie średnie, 71 osób badanych deklaroowało wykształcenie wyższe, 15 niepełne wyższe. Natomiast najmniej liczną grupą były osoby z wykształceniem zawodowym (16 osób) oraz podstawowym (8 osób). W stosunku pracy pozostawało 73% badanych. Jako osoby niepracujące zadeklarowało się 24% badanych osób. Tylko 3% badanych udzielił odpowiedzi, iż pytanie to ich nie dotyczy.

Całość diagnozy jest obszernym opracowaniem i wchodzi w skład strategicznych dokumentów, które służą jako podstawa i wskaźnik do opracowania programów profilaktycznych gminy Biesiekierz.

Tabela. Hierarchia problemów społecznych w gminie Biesiekierz- oceny respondentów

	Problem	Średnia ocena
1.	Uzależnienie od alkoholu	3,78
2.	Uzależnienie od komputera, internetu	3,71
3.	Zanieczyszczenie środowiska	3,67
4.	Niepełnosprawność	3,61
5.	Przemoc domowa	3,55
6.	Przemoc w szkole	3,45
7.	Przestępczość	3,31
8.	Uzależnienie od narkotyków	3,31
9.	Ubóstwo	3,26
10.	Bezrobocie	3,07
11.	Wyjazdy za granicę w celu poszukiwania pracy	3,01
12.	Bezdomność	2,61

Alkohol w opinii dorosłych mieszkańców gminy Biesiekierz (wybrane wyniki diagnozy)

Jednym z najważniejszych problemów w opinii mieszkańców jest uzależnienie od alkoholu. Pytania w ankiecie dotyczące alkoholu obejmowały takie kwestie jak częstość spożywania alkoholu przez respondenta, zachowania związane z alkoholem, także te łamiące prawo. Zapytano również o poglądy i przekonania na temat spożywania alkoholu w gminie i doświadczeń własnych ankietowanych. Największa część respondentów zadeklarowała, że ostatnie spożycie alkoholu miało miejsce w ciągu ostatniego miesiąca (27%), natomiast podobna liczba ankietowanych udzieliła odpowiedzi, że spożywała alkohol w ciągu ostatniego tygodnia (25%). Ponad miesiąc temu alkohol spożywało 19% badanych, 15 % badanych zadeklarowało, że nie spożywa alkoholu. Mieszkańcy gminy określili uzależnienie od alkoholu jako jeden z najważniejszych problemów społecznych opierając się na własnych doświadczeniach. Aż 74% osób ankietowanych zna osobiście osoby uzależnione od alkoholu, 26% badanej próby nie ma styczności z osobami uzależnionymi; 46% mieszkańców gminy słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu nieletnim, z takim zjawiskiem nie spotkało się 54% badanych.

Większość respondentów słyszała o przypadkach jazdy po spożyciu alkoholu wśród osób ze swojego otoczenia (62%), 38% badanych nie słyszało o takich przypadkach wśród znanych sobie osób. W pytaniu odnoszącym się do badanych osobiście, jedynie 6% przyznało, że zdarza im się prowadzić pojazdy po spożyciu alkoholu, natomiast zaprzeczyło aż 94% badanych.

W przypadku spożywania alkoholu przez młodzież oraz spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych, największe odsetki badanych udzieliły odpowiedzi, iż takie zjawiska mają miejsce czasami oraz często. Jednak warto zauważyć, że w tych przypadkach rośnie liczba ankietowanych, którzy wskazują, że obydwa problemy to problemy pojawiające się bardzo często (11% uważa, że osoby niepełnoletnie spożywają alkohol bardzo często, 11% badanych sądzi, że bardzo często alkohol jest spożywany w miejscach publicznych na terenie gminy). Największa część ankietowanych deklaruje, że miała kontakt z alkoholem po raz pierwszy w wieku 18 lat (co jest zgodne z prawem; średnia 17,3). 50,7% badanych dorosłych przyznało, że spożywało alkohol po raz pierwszy przed ukończeniem 18 roku życia (najczęściej w wieku 16-17 lat). Najczęściej spożywanym przez badanych alkoholem jest wino (40%), następnie piwo (25%), spożycie wódki

zadeklarowało 12% badanych, 23% odpowiedziało, że nie pije w ogóle. Warto jednak zauważyć, że znaczą częścią grupy osób badanych są kobiety, co może mieć związek z mniejszą częstością wskazywania alkoholu z grupy wysokoprocentowych.

Osoby badane w większości uważają, że nie maleje spożycie alkoholu oraz że każdy może się uzależnić od alkoholu czy narkotyków (87%). Zdecydowana większość (82%) uważa, że alkohol w piwie jest równie szkodliwy jak ten w wódce, a 94% respondentów uważa, że picie w pracy oraz przychodzenie do pracy pod wpływem alkoholu powinno być surowo karane.

W ramach przeprowadzonych badań udało się dotrzeć do 10 sprzedawców na terenie gminy Biesiekierz - 60% ankietowanych sprzedawców przyznało, że zdarzyło się że w ich sklepie niepełnoletni chciał zakupić alkohol, 40% badanych sprzedawców nie spotkało się z takim przypadkiem. Wszyscy badani sprzedawcy zadeklarowali, że nie zdarzyło się, by sprzedali niepełnoletniemu alkohol. 30% sprzedawców z gminy Biesiekierz odpowiedziało, że zdarza się że klienci spożywają alkohol na terenie ich sklepu. Aż 90% sprzedawców przyznało, że nie zdarzyło im się wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osobę będącą pod wpływem alkoholu na terenie sklepu lub w jego pobliżu. 50% badanych sprzedawców odpowiedziało, że taka sytuacja nigdy nie miała miejsca, 40% że rzadko zdarzała się taka sytuacja.

Problem przemocy domowej w Gminie Biesiekierz

Problem przemocy domowej był wskazywany jako jeden z częściej pojawiających się na terenie gminy. Zapytano badanych dorosłych czy uważają, iż przemoc w rodzinie jest problemem często spotykanym na terenie gminy Biesiekierz.

Najmniejszy odsetek badanych udzielił odpowiedzi skrajnej oceniającej, że przemoc w rodzinie to bardzo często spotykany problem społeczny w Biesiekierz (2%). Podobny wynik dotyczy odpowiedzi, iż problem ten występuje bardzo rzadko (4%). Największy odsetek mieszkańców ocenia problem przemocy w rodzinie jako rzadki (32%) lub że nie spotykają się z takim problemem (24%) oraz nie mają zdania na ten temat (15%). Za częstą uważa przemoc w rodzinie 16% ankietowanych.

Według 42% badanych najczęściej pojawiającym się rodzajem przemocy w rodzinie jest przemoc fizyczna, natomiast według 38% najczęściej dochodzi do przemocy psychicznej. Zaniedbanie jest najczęstszą formą przemocy według 17% . Pojedyncze osoby wskazały na przemoc ekonomiczną oraz seksualną, jako najczęściej pojawiające się w rodzinach. Jak wynika z przeprowadzonych badań mieszkańcy Biesiekierza uważają, że najczęstszymi ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci (70%) i kobiety (61%) , 22% wskazało osoby starsze jako potencjalne ofiary przemocy w rodzinie. Najrzadziej wskazywano osoby chore jako ofiary przemocy w rodzinie (4% badanych). Za sprawców najczęściej wskazywano męża, konkubenta i ojca jako potencjalnych agresorów (67%). 32% ankietowanych osób z gminy deklaruje, że była świadkiem przemocy domowej.

W ocenie mieszkańców działania służb i instytucji podejmowane w obszarze zapobiegania przemocy w rodzinie są mało efektywne (41%). Skuteczność zapobiegania przemocy w rodzinie mogłyby podnieść, zdaniem mieszkańców gminy Biesiekierz, takie działania jak izolacja sprawcy, psychologiczne wsparcie dla ofiary przemocy, zapewnienie schronienia dla ofiary. 16 % badanych zgodziło się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych wobec dzieci w niektórych przypadkach

jest uzasadnione, 16% zgodziło się z tym stwierdzeniem, 74% odpowiedziało, że nie zgadza się z podanym twierdzeniem.

Badani dorośli mieszkańcy gminy Biesiekierz, uważają, że uzależnienie od alkoholu stanowi jeden z najważniejszych problemów społecznych. Alkohol jest uznawany przez dorosłych mieszkańców również za jedną z najważniejszych przyczyn innego problemu społecznego na terenie gminy - przemocy domowej. W opinii mieszkańców akty przemocy domowej związane są głównie z używaniem alkoholu lub z innymi uzależnieniami. Biorąc pod uwagę to w jaki sposób postrzegane jest spożycie alkoholu przez mieszkańców gminy korzystne wydaje się zastosowanie działań związanych z profilaktyką pierwszo- i drugorzędową, skierowaną zarówno do wszystkich mieszkańców gminy, jak i osób, co do których występuje podejrzenie, że znajdują się w grupach szczególnie narażonych na kontakt z alkoholem. Należałoby również zastanowić się nad miejscami, w których dorośli spożywają alkohol, a są to miejsca publiczne. Być może zmiana znanych ze spożywania alkoholu miejsc przyczyniłoby się do tego, że kwestia spożywania alkoholu nie byłaby tak widoczna w przestrzeni publicznej, a tym samym nie zachęcała do podejmowania tego typu zachowań ryzykownych przez innych.

Narkotyki w Gminie Biesiekierz

Młodzież z gminy Biesiekierz wypowiedziała się również na temat narkotyków i ich zażywania na terenie szkoły i gminy.

Większość ankietowanej młodzieży uważa, że osoby w jej wieku nie mają kontaktu z narkotykami. Łącznie 19% ankietowanych uczniów uważa, że osoby w ich wieku mogą mieć kontakt z narkotykami.

18% spośród ankietowanej młodzieży zna osobiście kogoś, kto zażywa narkotyki, natomiast 82% odpowiedziało, że nie zna nikogo, kto zażywałby narkotyki.

Większość uczniów uważa, że na terenie szkoły nie ma osób, które zażywają narkotyki (86%), natomiast 14% badanych sądzi, że w szkole są uczniowie, którzy biorą narkotyki. 4% uczniów spośród wszystkich badanych przyznało w ankiecie, że zażywało narkotyki.

Zapytani o to, jakie to były narkotyki trudno było doszukać się odpowiedzi, będących odpowiedzią na zadane pytanie. Dwóch badanych wskazało marihuanę jako spożywany narkotyk.

Według 13% badanych zdobycie narkotyków na terenie gminy i szkoły jest łatwe; dokładnie tyle samo osób (13%) uważa wręcz przeciwnie - że zdobycie narkotyków jest trudne. Najwięcej osób czyli 73% odpowiedziało, że nie wie jaka jest łatwość zdobywania narkotyków.

Badani odpowiedzieli również na pytanie dotyczące wiedzy na temat skutków zażywania poszczególnych narkotyków. 43% uczniów przyznało, że ma na ten temat jedynie ogólną wiedzę, 23%, że nie zna skutków zażywania narkotyków, a 14% że ma niewielką wiedzę na ten temat. 20% badanych odpowiedziało, że ich wiedza na temat narkotyków jest szczegółowa.

Wiedzę na temat narkotyków młodzież czerpie głównie ze szkoły (47%) oraz z Internetu (40%) i telewizji (czyli 34%). 71 osób zadeklarowało, że nie szukają takich informacji (41% odpowiedzi).

Młodzież, która miałaby problem wynikający z używania narkotyków zwróciłaby się o pomoc do mamy (60%), do taty (43%) oraz do pedagoga szkolnego (31%).

Młodzież z terenu gminy zapytana o powód, dla którego młodzi ludzie sięgają po narkotyki najczęściej wskazywała, że jest to chęć zaimponowania innym (69% osób tak odpowiedziało oraz ciekawość (64%).

Zapytano młodzież o jej zdanie na temat różnych stwierdzeń związanych z narkotykami. Uczniowie mogli się zgodzić z danym stwierdzeniem, nie zgodzić lub odpowiedzieć, że nie mają zdania na ten temat.

	TAK	NIE	NIE MAM ZDANIA
W mojej szkole nie ma problemu z narkotykami	109	30	63
Wiem, od kogo można kupić narkotyki	126	109	46
Miękkie narkotyki są bezpieczne	112	71	60
Marihuana nie powinna być zaliczana do narkotyków	112	77	60
Miękkie narkotyki powinny być zalegalizowane	92	67	80
Chciałbym kiedyś spróbować narkotyku	129	108	43
Podział na miękkie i twarde narkotyki jest słuszny	86	53	86

Tabela. Zdanie młodzieży na temat stwierdzeń dotyczących narkotyków.

Większość uczniów zgadza się ze stwierdzeniami takimi, jak to że miękkie narkotyki są bezpieczne, że wiedzą od kogo można kupić narkotyki oraz że chcieliby spróbować narkotyku. 54% uczniów zgadza się z tym, że w szkole nie ma problemu z narkotykami. Ze stwierdzeniem, że marihuana nie powinna być zaliczana do narkotyków 45% osób wyraża zgodę. Równa liczba uczniów nie ma zdania oraz zgadza się ze stwierdzeniem, że podział na narkotyki miękkie i twarde jest słuszny (po 86 osób, co stanowi 38%).

Przeprowadzone badania wykazują problemy z rzetelną wiedzą na temat nadużywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież w gminie Biesiekierz. Należy podkreślić jeszcze raz: każde użycie substancji psychoaktywnych przez człowieka do 18 roku życia jest nadużyciem, gdyż właśnie wtedy młodzi ludzie rozwijają się fizycznie, emocjonalnie i psychicznie. Zamiast podążać drogą rozwoju, szukają pod postacią alkoholu, papierosa czy narkotyku swoistego „antidotum na lęki”, które ma im ułatwić kontakty z rówieśnikami, osiągnięcie wyników w nauce oraz podnieść poczucie wartości i ułatwić przynależność do grupy rówieśniczej a przez to zmniejszyć poczucie alienacji. Jak widać problemy z używaniem substancji psychoaktywnych zahaczają o każdy poziom życia. Im więcej deficytów czy braków, tym częściej młodzi ludzie sięgają po inne sposoby radzenia sobie z problemami. Wybierają sposoby najprostsze, popularne, łatwo dostępne i powszechnie znane: alkohol, papierosy i narkotyki.

Oddziaływania profilaktyczne są zatem niezbędne. Efektywne rozwiązywanie problemów związanych z użyciem środków psychoaktywnych i ich skutkami uzależnione jest od wielu czynników, których najważniejsze to:

- świadomość młodych ludzi na temat konsekwencji używania substancji uzależniających;
- umiejętności interpersonalne związane z odmawianiem, radzeniem sobie w sposób konstruktywny z nadmiarem emocji;
- wzrost świadomości problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych wśród osób dorosłych co w konsekwencji przyczyni się do zmniejszenia rozmiarów tego problemu wśród młodzieży.

Mając świadomość istniejących zagrożeń, należy podjąć wszelkie działania, zwłaszcza profilaktyczne, zmierzające do ograniczenia rozpowszechniania narkotyków - czemu służyć mają działania zawarte w „Programie”

III. Cele Programu

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
4. Zwiększenie efektów rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych.
5. Zwiększenie świadomości społecznej w obszarze problemów alkoholowych.
6. Ograniczanie wśród mieszkańców gminy Biesiekierz popytu na alkohol.
7. Zapobieganie powstawaniu uzależnień związanych z narkotykami.
8. Zapobieganie powstawaniu uzależnień związanych z uzależnieniami behawioralnymi.
9. Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
10. Minimalizacja szkód zdrowotnych i społecznych związanych ze spożywaniem alkoholu.
11. Objęcie pomocą osób uzależnionych.
12. Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
13. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.
14. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
15. Przeciwdziałanie epidemii Covid-19 i innym zagrożeniom.

IV. Zadania do realizacji.

Poniższe zadania są zgodne z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rok i mają charakter fakultatywny.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Realizacja tego zadania na terenie Gminy Biesiekierz może odbywać się poprzez:

1. Wspieranie programów terapeutycznych w grupach wsparcia dla osób uzależnionych.

2. Wspieranie programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu poprzez dofinansowywanie programów podstawowych leczenia odwykowego oraz programów ponadpodstawowych i pogłębionej psychoterapii.

3. Dofinansowywanie programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia.

4. Dofinansowywanie indywidualnej psychoterapii osób uzależnionych.

5. Realizację i dofinansowanie programów ograniczania picia alkoholu oraz programów profilaktycznych.

6. Wspieranie programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową.

7. Wspieranie i dofinansowanie kształcenia pracowników placówek leczenia odwykowego, osób prowadzących terapię.

8. Funkcjonowanie punktu konsultacyjnego, jako miejsca pierwszego kontaktu, mającego na celu informowanie o uzależnieniach i możliwościach leczenia osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz zmotywowanie osoby uzależnionej do podjęcia terapii, dofinansowanie wyposażenia oraz utrzymania pomieszczeń punktu.

9. Dofinansowanie udzielania porad i konsultacji w punkcie konsultacyjnym, prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (terapeutycznego, psychologicznego, prawnego) dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, uzależnieniami w tym behawioralnymi, przemocą, na terenie gminy.

10. Wspieranie i dofinansowywanie placówek, w których odbywa lub odbywać się będzie terapia uzależnienia od alkoholu lub leczenie odwykowe i leczenie uzależnień.

11. Zlecenie wykonywania badań psychologicznych i psychiatrycznych klientów GKds.RPA w przedmiocie uzależnienia, w ramach procedury podjęcia leczenia przez osobę uzależnioną.

12. Podawanie do publicznej wiadomości wykazu placówek zajmujących się leczeniem i profilaktyką.

13. Współpraca z ośrodkami pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu – poradniami odwykowymi, policją, strażą gminną, służbą zdrowia, ośrodkiem pomocy społecznej, itp.,

14. Wspieranie działalności Klubów Abstynenta lub Klubów AA działających na terenie gminy.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadania te na terenie gminy Biesiekierz realizowane będą poprzez:

1. Wspomaganie pracy świetlic wiejskich oraz placówek wsparcia dziennego realizujących zadania opiekuńczo - wychowawcze poprzez dofinansowywanie ich działalności.

2. Udział w programach pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób dorosłych, wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym (DDA – Dorosłe Dzieci Alkoholików).

3. Wspieranie zadań profilaktycznych realizowanych przez placówki wsparcia dziennego, placówki środowiskowe, placówki oświatowe i placówki pomocy społecznej.

4. Finansowanie zajęć profilaktycznych, psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych lub opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci z terenu gminy Biesiekierz, dzieci z grupy ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

5. Dofinansowywanie pracy terapeutycznej z rodzinami, w których występują problemy alkoholowe.

6. Organizowanie lokalnych narad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.

7. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym, problemem przemocy, problemem uzależnienia dla osób prowadzących zadania profilaktyczne na terenie gminy.

8. Wnioskowanie przez GKds.RPA do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

9. Podejmowanie wspólnych działań służb i instytucji stosujących procedury „Niebieskiej Karty”.

10. Współpraca i szkolenie pracowników Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania problemom uzależnienia, a zwłaszcza przemocy w rodzinie.

11. Realizacja programów i wydarzeń profilaktycznych oraz programów rekomendowanych przez PARPA.

12. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie – dorosłych i dzieci.

13. Dofinansowanie prowadzenia porad, superwizji lub konsultacji, dla osób udzielających pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy na terenie gminy.

14. Udzielanie porad przez prawnika, terapeutę uzależnień oraz psychologa dla członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą domową.

15. Realizacja programów edukacyjnych w zakresie przemocy w rodzinie.

16. Zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, sposobów reagowania na przemoc i możliwości uzyskania pomocy.

17. Dofinansowanie prowadzenia porad specjalistycznych, konsultacji, terapii rodzinnych dla rodzin, w których występuje uzależnienie lub zagrożenie uzależnieniem od środków odurzających.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadania te na terenie Gminy Biesiekierz realizowane będą poprzez:

1. Prowadzenie na terenie szkół, przedszkoli, bibliotek, placówek wsparcia dziennego i innych placówek oświatowych oraz świetlic wiejskich, środowiskowych programów i wydarzeń profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
2. Doposażenie świetlic wiejskich i placówek wsparcia dziennego w materiały niezbędne do zajęć.
3. Wykonanie lub zakup informacyjnych materiałów profilaktycznych: prasa, książki specjalistyczne, broszury, plakaty, filmy oraz inne materiały informacyjno-edukacyjne.
4. Przekazywanie informacji o roli rodziny w profilaktyce oraz promowanie odpowiedniego rodzicielstwa, a także podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest opóźnienie inicjacji alkoholowej dziecka.
5. Promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, poprzez wspieranie uczniowskich klubów sportowych, udostępnianie obiektów sportowych oraz obiektów instytucji kultury – przy organizacji imprez skierowanych do dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego, organizowanie i współorganizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, wspieranie organizacji spotkań okolicznościowych tj. Wigilia Bożego Narodzenia, Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych, Mikołajki, Andrzejki, Dzień Dziecka, Dzień Matki, itp. dla dzieci, dorosłych i rodzin, dofinansowanie koncertów, spektakli oraz imprez promujących kultywowanie tradycji i zdrowy styl życia, imprez promujących bezpieczeństwo, dofinansowanie organizacji wypoczynku zimowego i letniego na terenie gminy.
6. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych (np. gazetki, konkursy, kluby dyskusyjne).
7. Promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od używek oraz różnorodnych alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i dorosłych, w tym prowadzenie zajęć o charakterze sportowym w szkołach, placówce i świetlicach oraz klubach sportowych dla dzieci i młodzieży z realizacją programów edukacyjnych i możliwością dożywiania uczestników zajęć oraz prowadzenie akcji wypoczynku zimowego i letniego.
8. Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia takich zajęć organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów, wychowawców - w celu prowadzenia zajęć profilaktycznych na terenie gminy.
9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
10. Wspieranie działań mających na celu podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców poprzez organizację spotkań, warsztatów, szkoleń z rodzicami w placówkach oświatowych i środowiskowych.
11. Edukację lokalnych decydentów i radnych co do wagi i skali problematyki alkoholowej.

12. Promowanie działań gminy na forum regionalnym, krajowym i międzynarodowym poprzez udział w konferencjach, seminariach, szkoleniach i innych spotkaniach organizowanych przez instytucje lokalne, regionalne i centralne.

13. Tworzenie bazy informacyjnej z danymi o dostępnej ofercie pomocy w zakresie występujących problemów alkoholowych na terenie gminy w różnych formach.

14. Prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych (brozury, ulotki, plakaty) o treści dotyczącej problematyki alkoholowej.

15. Prowadzenie różnych form edukacji rodziców w celu budowania prawidłowych relacji rodzic-dziecko, uczenia wczesnego rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych wskazujących na używanie narkotyków.

16. Prowadzenie badań i tworzenie strategii związanych zwłaszcza z diagnozą zachowań problemowych (używaniem substancji psychoaktywnych) podejmowanych przez młodzież, badań związanych z diagnozą problemów uzależnień i strategii rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy.

17. Prowadzenie badań związanych ewaluacją programów profilaktycznych w gminie, a także monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym.

18. Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach, informacyjno-edukacyjnych skierowanych do różnych grup społeczności gminy (dzieci, młodzieży, rodziców, wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, kierowców, itp.) związanych z problematyką alkoholową, a także współpraca z mediami.

19. Kontynuowanie współpracy z policją i strażą gminną w celu zwiększenia liczby kontroli kierowców pod względem trzeźwości oraz w zakresie przestrzegania zasad spożywania alkoholu w miejscach publicznych (sklepy, parki, przystanki itp.).

20. Tworzenie w bibliotekach na terenie gminy działów „Profilaktyka”- zakup literatury, czasopism.

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Samorząd, realizując poszczególne zadania gminnego programu, może powierzyć je organizacji pozarządowej lub wesprzeć organizację w realizacji tych zadań, które wpisują się w zawartość gminnego programu, tj.:

1. Finansowanie szkoleń specjalistycznych dla grup zawodowych i pracowników działających na rzecz rozwiązywania problemów z uzależnieniami wśród mieszkańców gminy.

2. Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży.

3. Działania edukacyjne w ramach pomocy dzieciom z rodzin z problemem uzależnienia.

4. Nawiązanie współpracy i wspomaganie działalności: organizacji pozarządowych, osób fizycznych, kościołów i związków wyznaniowych, jednostek organizacyjnych i pomocniczych Gminy w zakresie realizacji zadań wynikających z Programu.

5. Rozwój i wspieranie aktywności społecznej oraz integracji mieszkańców gminy.

6. Finansowanie bieżącej działalności Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (wypłata wynagrodzeń komisji, szkolenia, zakup materiałów biurowych i sprzętu).

7. Dofinansowanie polegające na zleceniu do realizacji zadań publicznych z zakresu profilaktyki uzależnień w formie powierzenia lub wsparcia.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, realizowane jest poprzez:

1. Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

2. Wnioskowanie do sądu o ukaranie osób naruszających przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i uzależnieniom.

3. Współpraca z policją i strażą gminną w zakresie naruszenia art. 15 w/w. ustawy.

4. Ograniczenie dostępności alkoholu poprzez: przestrzeganie ustalonej stosownymi uchwałami Rady Gminy Biesiekierz liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych, gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny.

6. Zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie epidemii COVID-19 w czasie trwania epidemii poprzez:

1. Zakup środków ochronnych i higienicznych.

2. Dostosowanie i organizacja miejsc pracy Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Finansowanie dostosowania miejsc pomocy do pracy zdalnej.

4. Edukacja publiczna w zakresie wpływu stanu epidemii na zwiększenie występowania problemów alkoholowych w gminie.

V. Wskaźniki realizacji zadań.

Podstawowymi wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań będą:

- liczba osób objętych terapią (uzależnionych i współuzależnionych),
- liczba osób objętych działaniami pomocowymi, m.in. współuzależnieni, dzieci z grupy ryzyka,
- liczba osób, które zostały skierowane do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- liczba zorganizowanych szkoleń, seminariów, konferencji oraz ich beneficjentów,

- liczba zrealizowanych programów i akcji profilaktycznych i osób nimi objętych,
- liczba beneficjentów profilaktycznych zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowo-rekreacyjnych,
- liczba punktów podających i sprzedających alkohol objętych kontrolami i wyniki kontroli,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- ilość podmiotów zaangażowanych w realizację zadań Programu.

VI. Realizatorzy programu:

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – inicjuje działania w zakresie realizacji zadań gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, opiniuje akty prawa lokalnego dotyczące problematyki alkoholowej, opiniuje wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy, prowadzi kontrole w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawania napojów alkoholowych, podejmuje działania zmierzające do poddania leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu;

Pełnomocnik ds. Uzależnień – pełni funkcję koordynatora realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie;

Konsultanci pracujący w punkcie konsultacyjnym - motywują do podjęcia terapii osoby uzależnione jak i członków rodzin, dostarczają informacji o możliwości podjęcia profesjonalnej terapii, udzielają wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii, rozpoznają przemoc w rodzinie i udzielają stosownego wsparcia w zakresie powstrzymania przemocy, inicjują interwencję w sprawie przypadku przemocy domowej;

Gminny Zespół Interdyscyplinarny - udziela pomocy rodzinom, w których dochodzi do przemocy, monitoruje sytuację w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, uruchamia współpracę służb i instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy;

Placówki wsparcia dziennego i świetlice wiejskie- organizują czas wolny poprzez prowadzenie zajęć o tematyce profilaktycznej, realizują zadania w zakresie wspierania rodziny;

Straż Gminna i Policja – pełnią funkcję ochrony przed przemocą w rodzinie, egzekwują zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych;

Placówki oświatowe – prowadzą profilaktyczną działalność informacyjno – edukacyjną oraz programy dla dzieci i rodziców w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom;

Ośrodek Pomocy Społecznej – realizuje pracę socjalną z rodzinami z problemem alkoholowym oraz przemocą w rodzinie, motywuje do podjęcia leczenia, organizuje wypoczynek letni dla dzieci, realizuje poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin, w których występuje przemoc i problem alkoholowy, prowadzi pomoc osobom lub grupom zagrożonym wykluczeniem społecznym;

Sąd Rejonowy – orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego;

Organizacje pozarządowe, instytucje gminne oraz kościoły i związki wyznaniowe - realizują działania statutowe w zakresie walki z uzależnieniami oraz profilaktyki zdrowotnej.

VII. Czas, sposób realizacji programu i źródła finansowania

1. Realizacja Programu koordynowana jest przez Pełnomocnika Wójta Gminy do spraw Uzależnień i trwa od 01 kwietnia 2022 r. do 31 grudnia 2025r.

2. Zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki na realizację Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. Wydatki przeznaczone na realizację zadań Programu ujmują się planach budżetowych Gminy na każdy rok w dziale 851 – ochrona zdrowia rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii oraz 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

4. Niewykorzystane środki w danym roku kalendarzowym na realizację Programu przechodzą do wykorzystania na realizację Programu w roku następnym.

5. Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Biesiekierzu na lata 2022 - 2025r. ma charakter ramowy i może ulec zmianom w trakcie jego realizacji.

6. Wójt Gminy składa Radzie Gminy raport z wykonania zadań Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Biesiekierzu za dany rok do dnia 30 czerwca następnego roku.

VIII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Miesięczne wynagrodzenie członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych płatne jest raz w miesiącu, niezależnie od ilości posiedzeń Komisji w danym miesiącu kalendarzowym.

2. Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 21 % minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów.

3. Sekretarz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 20 % minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów.

4. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 15 % minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów.

5. Wynagrodzenie nie przysługuje członkom Komisji w miesiącach, w których nie odbywają się posiedzenia Komisji oraz w przypadku, gdy członek Komisji nie uczestniczył w żadnym posiedzeniu w danym miesiącu kalendarzowym.

6. Podstawą do wypłaty wynagrodzeń dla członków GKds.RPA jest lista obecności.

7. Wypłata wynagrodzenia dokonywana będzie na podstawie list wypłat, przelewem na wskazane przez członka komisji konto bankowe